

Handläggare: Margareta Eriksson
Tfn: 08-508 18 049

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Underlag till budget för år 2006 med beräkningar för åren 2007 och 2008, Farsta stadsdelsnämnd

(2 bilagor)

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till budget för åren 2006 – 2008
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning samt hemställer att kommunstyrelsen beaktar de synpunkter som framförs i ärendet
3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

De största frågorna under planperioden rör fortsatt utbyggnad av förskoleverksamhet och insatser för att motverka arbetslöshet och behov av försörjningsstöd. Nya bostäder för funktionshindrade kommer att färdigställas. Projekt som drivs med stöd av stadsdelsförnyelsen och kompetensfonden ska i möjligaste mån inlemmas i ordinarie verksamhet. Nämnden får delvis nya ansvarsområden, bl.a. investeringsansvar för parker och friluftsliv. Ytterligare områden kan komma till under planperioden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningens stab och samråd har skett med de lokala pensionärs- och handikappråden. Redovisningen utgår, i enligt med stadsledningskontorets direktiv, från stadens fem prioriterade områden.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Minskade barngrupper i förskolan

Behovet av nya platser och avdelningar inom förskolan ses kontinuerligt över. Platsbehovet bedöms utifrån senast tillgängliga befolkningsprognos och hur stor andel av nytillkomna barn som enligt erfarenhet kommer att vilja ha plats.

Befolkningsprognos enl. USK sept. 2004

År	Antal barn*	Differens	Diff. totalt 2005-13
2005	2 376		
2008	2 561	185	
2013	2 689	128	313

* i åldrarna 1-5 år

Antalet barn i förskoleåldern beräknas öka med drygt 300 fram till år 2013.

Beräknat platsbehov

År	Antal platser	Differens	Diff. totalt 2004-12
2005	1 344		
2008	1 448	104	
2013	1 521	73	177

Behovet av nya platser fram till 2008 beräknas uppgå till närmare 180.

Behovet av nya avdelningar bedöms utifrån det ökade platsbehovet och nämndens mål om barngruppernas storlek; högst 14 barn på avdelningar för 1-3-åringar, och högst 18 på avdelningar för 1-5- och 3-5-åringar.

Under 2005 öppnas fyra förskoleavdelningar i en ombyggd del av Tallkrogens skola, varav två ersätter förskoleverksamhet som varit inrymda i en provisorisk paviljong. Även i Magelungen kommer under år 2005 två förskoleavdelningar att färdigställas, i en ombyggd del av skolan. Idag finns dessa i en paviljong på skolgården.

För att möta den ökade efterfrågan bedömer förvaltningen att ytterligare c:a tolv nya avdelningar behöver öppnas fram till 2008. Behovet av ytterligare platser kommer i första hand att finnas inom områden med nybyggnation, dvs. Sköndal, Larsboda och Fagersjö med vardera tre till fyra avdelningar.

Utbyggnad planeras i nybyggnation och i Fagersjös fall genom att det gamla tvätteriet i centrum byggs om till förskola.

Antalet elever i skola och skolbarnsomsorg

Elevantalsprognos år F-9, USK, sept. 2004

År	Antal barn		Differens		Diff. totalt 2005-13	
	F-6	7-9	F-6	7-9	F-6	7-9
2005	2 655	1 041				
2008	2 609	1 010	-46	-31		
2013	2 863	859	254	-151	208	-182

Ökningen av antalet elever i åldrarna 6-15 år beräknas uppgå till drygt 20 fram till år 2013.

Den planerade nybyggnationen i bl.a. Fagersjö, Larsboda och Sköndal gör att förvaltningen i dagsläget inte planerar att lägga ner någon av våra grundskolor. Dessutom är det viktigt att eleverna har en rimlig närhet till sin skola och att ett kommunalt alternativ erbjuds till de friskolor som finns i området. Om föräldrarnas val av skola ändå skulle leda till ett minskat elevunderlag kan frågan om nedläggning bli aktuell under planperioden.

Heldygnspplatser inom äldreomsorgen

Efter ombyggnaden av Postiljonens äldreboende, som slutfördes under 2003, bedömer förvaltningen att *antalet* befintliga platser motsvarar behov/efterfrågan.

Behovet av gruppboendeplatser är för närvarande större än av platser i ålderdomshem. Förvaltningen ser därför över möjligheten att omvandla ålderdomshems- till gruppboendeplatser, i första hand på Edö.

Inom Farsta sjukhem finns fortfarande ett 20-tal tvåbäddsrums. Under senare delen av planperioden kan det bli aktuellt att fatta beslut om eventuell ombyggnation till enkelrum. Förvaltningen har tidigare tagit fram ett förslag för utnyttjande av tomma ytor, vilket skulle ge ett tillskott om 16 platser, och detta kommer att inarbetas vid en eventuell ombyggnation.

Utbyggnad för funktionshindrade

Allmänt

Regeringen har avsatt särskilda medel för att man inom socialtjänsten och psykiatri ska förbättra livsvillkoren för psykiskt funktionshindrade, de s.k. Miltonpengarna. Satsningen har två delar där *länsmedel* ska sökas av landsting och kommun gemensamt medan *utvecklingsmedel* kan sökas enbart av kommuner, för t.ex. boende, sysselsättning och rehabilitering. Förvaltningen kommer under planperioden att undersöka hur dessa medel skulle kunna utveckla verksamheten i Farsta.

Särskilda boendeformer

Utbyggnadsbehovet av boenden är fortsatt stort för samtliga grupper av funktionshindrade.

Under 2005 kommer två nya gruppboendestäder med tillsammans 11 platser att tas i bruk, den ena i Hökarängen, i f.d. Hökarängens gruppboestads lokaler, och den andra i Farsta strand, f.d. Ängsö ålderdomshem.

Strandlidens gruppboestad består av två s.k. 07-villor och uppfyller därmed inte den standard som krävs. Förvaltningen har en längre tid underhandlat med fastighetsägaren om en ombyggnation och för närvarande undersöks också kostnaderna för att bygga nytt. Endera alternativet beräknas bli genomfört under 2005/2006. I och med om-/nybyggnaden ges plats för två nya boende.

Inom etapp 2 av HSB:s nybyggnation i Sköndals centrum räknar stadsdelsnämnden med att få ytterligare en gruppboestad, utöver den som togs i bruk december 2004, med trolig inflyttning i början av 2006.

Förvaltningen har vidare begärt att två serviceboenden, 8-10 fristående lägenheter knutna till en personal-/samlingslokal, ska inrymmas då Larsbodafältet (Ågesta Broväg) bebyggs. Interesse finns även för ytterligare två gruppboenden. Projekteringen av Larsbodafältet har dragit ut på tiden och bostäderna kommer knappast att kunna bli inflyttningsklara förrän under senare delen av 2006.

Gruppboendet Lingberga, för psykiskt funktionshindrade, med åtta lägenheter har två mycket stora gemensamhetsutrymmen vilka efter en ombyggnation skulle kunna inrymma ytterligare en lägenhet. Förvaltningen återkommer till frågan i särskilt ärende.

Dagliga verksamheter - sysselsättning

Tillgången på platser inom dagliga verksamheter för utvecklingsstörda är tämligen god i staden.

Behovet av sysselsättning för psykiskt funktionshindrade är stort men det snäva budgetutrymmet medger endast en begränsad ambitionsnivå när det gäller att tillhandahålla individuella alternativ.

Stadsdelsnämnden driver i egen regi två enheter för sysselsättning och gemenskap som vänder sig till psykiskt funktionshindrade:

Farsta-Cirkeln, en biståndsbedömd och från 2005 intäktsfinansierad verksamhet, kommer under perioden att utvidgas till att driva arbetsträning externt. Vidare söks ny lokal för verksamheten som f.n. är inrymd i en källarlokal.

EMMA-verksamheterna, träfflokal och sysselsättning, är idag uppdelade i två lokaler. Förvaltningen har för avsikt att leta efter en ny lokal som kan inrymma båda verksamheterna.

Samverkan med landstinget

Avdelningscheferna för individ och familj, förskola/skola och omsorg om äldre och funktionshindrade har kontinuerliga träffar med landstingets beställare, för genomgång av befintliga avtal och övrig problemlösning.

Avdelningschefen för utförarna inom omsorgen om äldre och funktionshindrade fortsätter med regelbundna möten med primärvårdens verksamhetschefer, för arbete omkring gemensamma rutiner, t.ex. för delegering, och om utbildningsbehov.

Beställarenheten för funktionshindrade har även regelbundna träffar med habiliteringscenter och inbjuder specialinriktade verksamheter inom landstinget vid behov. Samarbetet planeras fortgå och vidareutvecklas under planperioden.

Hösten 2005 öppnar en beroendemottagning i samverkan mellan landstinget och stadsdelarna Skarpnäck, Enskede-Årsta och Farsta. Mottagningen kommer att finnas vid Gullmarsplan. Ungdomsmottagningen som drivs tillsammans med landstinget kommer att finnas kvar.

Den 1 juli 2004 startade samarbetsprojektet *Hökarängens närvårdcentral*, en kombination av kommunal hemtjänst och landstingsdriven vårdcentral, med en gemensam enhetschef. Närvårdcentralen betjänar närområdets boende över 65 år samt funktionshindrade. Projektet drivs med stöd av kompetensfonden och ska pågå t.o.m. 2006. Projektet utvärderas kontinuerligt och under 2006 kommer landsting och kommun att få ta ställning till ett eventuellt permanentande av verksamheten.

Enligt förvaltningens uppfattning lever landstinget inte upp till det befintliga samverkansavtalet kring barn och ungdomar med särskilda behov. Landstinget lämnar fortfarande över hela kostnadsansvaret för gemensamma insatser till kommunen.

MEDARBETARNA

Kompetensförsörjning

Inom några verksamhetsområden, bl.a. äldreomsorgen, förväntas större pensionsavgångar medföra rekryteringsbehov under planperioden. Den möjlighet som i dag finns att arbeta t.o.m. 67 års ålder kan påverka behovet men är en osäker faktor, speciellt inom vårddyrkena där den fysiska belastningen är stor. Rekryteringsläget bedöms för de flesta yrkesgrupper vara relativt gott.

Stadsdelens skolor kommer även i fortsättningen att ta emot studerande från lärarhögskolans verksamhetsförlagda utbildning, VFU. Även övriga verksamhetsområden fortsätter att regelbundet ta emot praktikanter.

Förvaltningen har etablerat samarbete med Ersta/Sköndal högskola, dels i form av ett samverkansavtal dels genom ett kompetensfondsprojekt. Avtalet innehåller bl.a. frågor om praktik, fältstudier och ömsesidiga föreläsningar. Projektet, som pågår till hösten 2006 och där även Skarpnäcks stadsdelsförvaltning deltar, innehåller föreläsningar, forskningscirklar och seminarier på temat *Kunskapsbaserat socialt arbete*. Från förvaltningen deltar individ och familjeomsorgen samt utförrarsidan inom omsorgen om äldre och funktionshindrade. Samarbetet beräknas underlätta framtida rekrytering och ge möjligheter till fortsatt kompetensutveckling.

En avsevärd del av den kompetensutveckling som f.n. pågår sker med stöd i någon form från kompetensfonden. Med de förutsättningar som är kända i nuläget utgår förvaltningen från att befintliga projekt kommer att avslutas vid utgången av år 2006. Projekten har ändå lagt en god grund för fortsatt utveckling inom många områden, en utveckling som dock får anpassas till befintliga budgetramar.

Den viktigaste förutsättningen för att skapa en god arbetsmiljö är att medarbetarna kan känna sig delaktiga, något som i första hand tillgodoses inom samverkansavtalet. Inom många verksamheter fördelas ansvar, t.ex. genom teambildning och utseende av kontaktpersoner för brukare eller för specifika frågor. Olika modeller för arbetstidsförläggning kommer även fortsättningsvis att prövas.

Förvaltningen strävar efter att åstadkomma en rimlig arbetsbelastning för grupper där behoven gör sig märkbara. T.ex. kommer rektorerna att få konsultstöd för att ge bättre förutsättningar att förenkla/sortera bort arbetsuppgifter och inom äldreomsorgens biståndsenhet har antalet handläggare utökats för att komma i nivå med ärendebelastningen i staden i övrigt.

Inom nämndens verksamheter finns inga grupper med anmärkningsvärt tidiga avgångar från yrkeslivet.

För närvarande ser förvaltningen inget som talar för en nämnvärd övertalighet. Frågan är dock beroende av framtida budget- och verksamhetsförutsättningar.

Sjukfrånvaron

Under de senaste två åren har sjukfrånvaron minskat märkbart, ett resultat av det intensiva arbetet som bedrivits för att komma till rätta med de långa sjukfrånvaroperioderna. Arbetet kommer därför att fortgå med samma inslag:

- Insatser från personalkonsulenter
- Nära samarbete med försäkringskassa och företagshälsovård
- Individuella rehabiliteringsinsatser
- Stort utbud av friskvårdsinsatser
- Att så många som möjligt ges möjlighet att utnyttja friskvårdstid
- Fortlöpande utbildning av chefer i rehabilitering, personalvård och arbetsmiljö
- Anlitande av arbetslivskonsulter

Därtill prövar förvaltningen, i första omgången på Farsta sjukhem, en modell för rehabilitering där alla med en längre sjukskrivning erbjuds att på minst 25% vara närvarande på arbetsplatsen och efter förmåga delta i arbetet. Vid ett positivt resultat kommer arbetssättet att utvidgas till andra verksamheter.

Personalkonsulenternas arbete kommer under budgetperioden att inriktas mer på den upprepade korttidsfrånvaron för att på så sätt förebygga långtidsfrånvaro.

Löner

Förvaltningen följer kontinuerligt lönestatistiken för att uppmärksamma och kunna åtgärda eventuella osakliga löneskillnader. Under våren 2005 kommer samtliga chefer att utbildas i löneutvärderingssystemet BAS vilket ger möjlighet att jämföra löner mellan olika yrkeskategorier med liknande ansvar, svårighetsgrad och kompetenskrav. I dag, med den grövre analys som lönestatistiken per yrkesgrupp ger, kan förvaltningen inte se några uppenbara brister.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Bostadsbyggande

Söderortsvisionens mål är att fram till år 2012 bygga närmare 18 000 nya bostäder, i attraktiva lägen och med varierande upplåtelseformer, i söderort. I Farsta stadsdel planeras för 3 000 nya lägenheter varav hälften i de norra delarna med Sköndal som det största projektet. Den andra hälften byggs i södra Farsta, i första hand vid Ågesta Broväg. De nya bostäderna kommer att ge underlag för ett utökat näringsliv i området och för utökad kommunal service.

Förvaltningen har stor kunskap om området samt ett stort kontaktnät med boende och andra lokala aktörer. Genom detta kan vi fånga upp och vidarebefordra uppgifter om tänkbara byggprojekt.

Kommunfullmäktige har i december 2004 beslutat att utöka stadsdelsnämndens ansvarsområde vad gäller markupplåtelser. Det som tillförs är ansvaret för containerar, arbetsbodar, byggnadsställningar m.m. Förändringen gäller från den 1 maj 2005.

Arbetsmarknad

Trenden med en sviktande arbetsmarknad ser ut att fortsätta, med ett ökat antal nyinskrivna arbetslösa och färre nyanmälda arbeten. Av de arbetslösa utgör långtidsarbetslösa och arbetslösa utomnordiska medborgare de största grupperna.

Under planperioden kommer förvaltningen att, inom den nya enheten *Arbetsforum*, arbeta vidare för att stärka de arbetslösas ställning, bl.a. med olika projekt genom kompetensfonden och inom stadsdelsförnyelsen. Pågående projekt kommer om möjligt att införlivas i ordinarie verksamhet efter 2006.

Kommunfullmäktige har i december 2004 antagit *Arbetsmarknadspolitiska riktlinjer för Stockholms stad*. Alla stadens förvaltningar och bolag förväntas enligt riktlinjerna anordna praktikplatser, totalt för staden c:a 1 500. Syftet är dels att ta ansvar för framtida arbetskraftsbehov dels att underlätta invandrades och arbetslösas integrering i samhället.

Förvaltningen anser att Farsta vad gäller praktikplatser i huvudsak lever upp till de nya riktlinjerna redan nu. Stora mängder studerande tas emot inom många verksamheter och invandrare får praktik och språkundervisning i projektet *Resursutbyte*.

Minskat antal bidragstagare

Stadsdelsförvaltningen har under 2004 sett över handläggningen av försörjningsstöd och har lyckats vända trenden med ett ökande antal bidragshushåll.

Arbetslösheten bedöms även fortsättningsvis vara den enskilda faktor som mest kommer att påverka bidragsberoendet. Med stöd av medel från kompetensfonden, stadsdelsförnyelsen och EU drivs en rad projekt i syfte att minska bidragsberoendet och öka anställbarheten hos enskilda som söker försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet. Under 2006 kommer förvaltningen att arbeta för att projekten ska kunna inordnas i ordinarie verksamhet.

En påtaglig utveckling är att allt fler ställs utan sjukersättning från försäkringskassan och i stället hänvisas till kommunen för sin försörjning. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbetet med försäkringskassan, arbetsförmedlingen rehab och psykiatri i *Samverkan i Farsta* men är tveksam till om detta räcker för att motverka den ökning av antalet bidragshushåll som blir följderna av kassans nya trend.

Som en del av introduktionen för nyanlända flyktingar använder nämnden projektet *Equal Resursutbyte*, där praktik vid skolor och förskolor kombineras med sfi-undervisning. Verksamheten har utvidgats från att enbart ha involverat skolor och förskolor i Farsta till att nu omfatta stadsdelarna Vantör, Hägersten och Skärholmen, hittills med en arbetsplats vardera. *Resursutbyte* har finansierats som EU-projekt och senare även via kompetensfonden. Eftersom tillgången till externa medel upphör fr.o.m. 2006 måste nämnden i år ta ställning till hur verksamheten ska kunna rymmas inom ordinarie budget.

Näringsliv

Förvaltningen stöttar företagarna i arbetet med att väcka liv i eller starta nya företagareföreningar, bl.a. i arbetet med miljöcertifiering av företag, och kommer så att göra även fortsättningsvis. Farstas företagare har visat stort intresse att delta i arbetet med stadsdelsförnyelse och vision för söderort.

I samverkan med näringslivskontoret påbörjas under 2005 insatser för att stärka Hökarängens centrum och Larsboda industriområde. Dessa insatser förväntas ge resultat under perioden 2006 och framåt.

Från *Arbetsforum*, där nämndens arbetsmarknadsinsatser samlats, har kontakter inletts med en mängd företag i det dubbla syftet att hitta jobb till arbetslösa och att erbjuda företagen hjälp med rekrytering.

Trafiksystem – rent, tryggt och säkert

Kostnaderna för att hålla en god standard vad gäller park- och gatumiljön täcks för närvarande inte av givna budgetramar, trots omfördelning av medel från andra verksamheter. Nämnden har därför måst dra ner på städning och renhållning. Snöröjning och övrig vinterväghållning kommer även i fortsättningen att utgöra ett prioriterat område.

Tillsammans med trafikkontoret kommer förvaltningen att följa genomförandet av den tillgänglighetsplan som utarbetats för Farsta stadsdelsområde. Detsamma gäller uppbyggnaden av databasen för cykelvägar.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet för att öka andelen miljöbilar och uppföljningen av att bilarna tankas med miljöbränsle.

I december 2004 och januari 2005 har kommunfullmäktige fattat beslut om förändringar i stadsdelsnämndens ansvarsområde inom park- och gatumiljön vilkas konsekvenser för ögonblicket är svåra att överskåda. Nämnden får dels investeringsansvar för parker och grönområden m.m. dels investerings- och utvecklingsansvar för lokal fritids-, friluft- och idrottsverksamhet. Ett antal detaljfrågor måste lösas innan övertagandet den 1 juli 2005.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar stad

Stadsdelsnämnden har tagit initiativ till projekt Ekopark Syd. Medel för utredning av konsekvenserna av en eventuell ekopark har söks ur miljömiljarden. Med utökad byggnation av bostäder följer ökade krav på kommunikationer men också på rekreationsområden. Projektet kan klargöra möjligheten att skapa och bevara grönområden samtidigt som det byggs nya bostäder i Farsta.

Vidare kommer nämnden bl.a. att arbeta med frågor kring källsortering och avfallshantering samt med projekt om halkbekämpningssand.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin Medborgarnas insyn och deltagande

För att den lokala demokratin ska fungera krävs bl.a. att allmänheten är välinformerad och känner att de har möjlighet att påverka i olika sammanhang.

Kontakter mellan förvaltning, stadsdelsnämnd och medborgare sker i olika former. De öppna nämndsammanträdena kommer att fortsätta och särskilda temamöten anordnas kring speciella frågor. Förvaltningen arbetar för att nämndens två råd, handikapp- och pensionärsråden, ska ges möjlighet till ett reellt inflytande och detsamma gäller för elev-, anhörig- och andra brukarråd.

Stadsdelsnämnderna får, i och med kommunfullmäktiges beslut i januari 2005 om stadens politiska ledning (SPO), ett utökat ansvar för demokrati, befolkning och utveckling. Samtidigt sägs att nämndernas arbetsvillkor ska ses över med anledning av beslutet.

Förvaltningen prövar under 2005 att utveckla ett försök med e-demokrati, en s.k. community på nätet, för ungdomar i Farsta. Om detta faller väl ut kan det ge nya former för ungdomsinflytande i lokala frågor. Nämnden fortsätter också försöket med publika datorer utplacerade på s.k. serviceplatser, bl.a. i Farsta centrum.

Farstas webbplats är under kontinuerlig utveckling och flera verksamheter kommer också att beskrivas i broschyrer som ska finnas lättillgängliga. Övrig extern information, via månadsannons, anslagstavlor och stadsdelsbibliotek beräknas fortsätta som hittills.

Stadsdelsförnyelsen

Under mars 2005 kommer en uppföljning av stadsdelsförnyelsens inledande framtidsseminarium att genomföras, på temat "Ett år med stadsdelsförnyelsen". Mötet blir ett led i att utvärdera stadsdelsförnyelseprojektet i sin helhet.

Under 2006 kommer det tredje och sista uppföljningsmötet att genomföras med alla inblandade. Det kommer att handla om hur erfarenheter av projekten ska leva vidare och hur nya kunskaper/metoder kan komma att implementeras i ordinarie verksamhet. En utvärdering av varje projekt kommer att ligga till grund för ett sådant övervägande. Tanken är att mötet under våren 2006 ska knyta ihop alla delar av det lokala handlingsprogrammet. *Se vidare särskild bilaga och blankett.*

Jämställdhet och mångfald

Deltagande i arbetslivet är en viktig del av integrationen i samhället. Arbetet med att bryta enskilda hushålls beroende av försörjningsstöd är därför fortsatt viktigt. Ett exempel är EU-projektet *Resursutbyte*, som bygger på arbetsplatsförlagd sfi-undervisning i Farstas skolor och förskolor. Projektet ökar anställningsbarheten samtidigt som skolan får ta del av andra kulturer och får extra resurser.

Inom skolan drivs en rad projekt som har bärighet på frågorna. Det är bl.a. NTA-projektet (Naturvetenskap och teknik för alla), den årliga LEGO league-tävlingen och tvåspråkig matematikundervisning. Syftet med projekten är dels integration av nyanlända och invandrare med dåliga språkkunskaper, dels att ge pojkar och flickor lika förutsättningar i teknik och matematik.

Arbetet för mångfald och mot främlingsfientlighet bedrivs på många plan. Fritidsverksamheter tar regelbundet emot volontärer från andra EU-länder, kulturarrangemang anordnas, vi arbetar i projekt med ungdomar som riskerar att "falla ur" skolan och Farsta BRÅ samordnar punktinsatser när det uppstår situationer som snabbt behöver mötas.

I nämndens handikappplan finns ett antal punkter som syftar till jämlikhet och integration för människor med funktionshinder, bl.a. ska nämndens information om och till funktionshindrade förbättras.

Ta ansvar för ekonomin

Sammanfattning av väsentliga förändringar

Utgångspunkten för nämndens arbete med budgetunderlaget är av kommunfullmäktige beslutad budget för år 2005 med inriktning för åren 2006 och 2007. Budgetunderlaget redovisar en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten och beskriver trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar.

Bokslut/verksamhetsberättelse för 2004 visar en budget i balans vilket ger ett bra utgångsläge inför kommande år.

Personalkostnaderna har ökat under 2004, dels då Farsta sjukhem tagits över i egen regi dels som en konsekvens av löneökningar för befintlig personal. P.g.a. utbyggnaden inom förskolan, nya gruppboendestäder samt återtagandet av Edö äldreboende och Strandlidens gruppboende i egen regi kommer antalet anställda att öka ytterligare under planperioden. Detta ökar såväl de direkta som de indirekta personalkostnaderna, t.ex. personaladministration, IT, utbildning m.m.

Förvaltningen räknar med ökade driftskostnader till följd av förskoleutbyggnad och nya gruppboendestäder. Ett problem är att schablonersättningen för LSS-boende ofta inte täcker den faktiska kostnaden.

Budgetanslaget för stadsmiljöområdet kommer, trots det nya resursfördelningssystemet, att vara svårhanterligt även framgent. Stötestenen är kostnaderna för vinterväghållning vilka är omöjliga att med säkerhet förutse. Nämnden lägger budget för stadsmiljöområdet utifrån ett erfarenhetsmässigt antagande om snömängder och därmed följande kostnader medan entreprenören ersätts efter prestation, d.v.s. efter hur mycket snö som faller i praktiken. Vid stora snömängder måste besparingar på övrig park- och gatuskötsel göras under året, något som dessutom blir omöjligt när extrema snöfall inträffar i slutet av ett år.

Förvaltningen skulle föredra att medel för vinterväghållning tilldelades efter prestation. Det skulle också göra att stadsdelarna under extremt snöfattiga år inte kunde tillgodoräkna sig vad som måste betecknas som ”oförtjänta” överskott.

Förvaltningen kan för närvarande inte bedöma de ekonomiska konsekvenserna av nämndens nya ansvar för investeringar i park- och gatumiljö m.m. Nämnden har från den 1 juli 2005 ansvar för de nya frågorna medan investeringsbudget tillförs först 2006.

Nya IT-lösningar, såsom självservice i lönesystemet och scanning av fakturor, förväntas sänka kostnaderna för administrativ personal. Förvaltningen bedömer att dessa kostnadsminskningar mer än väl kommer att ätas upp av ökade kostnader för t.ex. fakturascanning, användarlicenser och andra IT-kostnader. Ökade driftskostnader för redan befintliga IT-system befaras också, även om förvaltningen inte kan göra någon mer exakt bedömning.

Några strategiska frågor

Fr.o.m. 2005 ska arbetsgivaren betala en särskild sjukförsäkringsavgift på 15 procent för anställda som är sjukskrivna. Avgiften är direkt kopplad till försäkringskassans kostnader och arbetsgivaravgiften kommer att sänkas med 0,24 procent. Staden gör dock inte motsvarande sänkning av personalförsäkringspålägget (pf). Det är angeläget att förvaltningarna får tillgodoräkna sig eventuella kostnadsminskningar för staden till följd av åtgärder som förvaltningarna själva vidtar för att minska sjukskrivningarna.

Farstaområdet ger, i likhet med flertalet stadsdelar, en för staden negativ effekt på utjämnningssystemet för LSS-kostnader mellan landets kommuner. Detta enligt en av staden nyligen framtagen rapport. Samtidigt ligger nämnden väl till när det gäller kostnaderna för funktionshindrade, med överskott enligt bokslut 2004. Farsta har även relativt låga genomsnittskostnader för LSS- insatser.

Orsaken till att Farsta genererar negativa effekter på utjämnningssystemet är bl.a. att förhållandevis få personer får insatser enligt LSS och att kostnaderna per insats är låga. Detta trots att Farsta haft en relativt kraftig ökning av LSS-kostnader, 13,1 % mellan 2002 och 2003.

Under den aktuella planperioden kommer en fortsatt utbyggnad av gruppbofästigheter för utvecklingsstörda att ske. Detta kommer att öka nämndens kostnader för LSS och medför samtidigt att stadens bidrag till utjämnningssystemet kan minska.

En elevminskning har skett i några av Farstas skolor. Faktorer som är svårbedömda är hur den relativt omfattande nybyggnationen och föräldrars val kommer att påverka det fortsatta antalet elever. Om minskningen fortsätter kan förvaltningen komma att lägga förslag om avveckling av någon skola längre fram under perioden.

Omstrukturering lokaler

Nämnden arbetar fortlöpande med lokaleffektivisering, t.ex. byggs nya förskolelokaler in i skolbyggnader, lokalavtal förhandlas om etc. Ytor inom Farsta sjukhem används idag både till demensdagvård, daglig verksamhet för funktionshindrade och för skola/förskolas stödenhet. Möjligheten att integrera verksamheter i lokaler som delvis är outnyttjade kommer även fortsatt att tas tillvara.

Förvaltningen undersöker fortfarande villkoren för att avveckla delar av lokalerna i Kryddgården i Hökarängen. Frågan är beroende av om nämnden kan beviljas omstruktureringsmedel för avvecklingskostnaden som anges till 3,5 mnkr.

Planerat bostadsbyggande i Gubbängen kan kräva flyttning av arbetsträningsverksamheten Torpet. Tidsplanen är än så länge oklar men ligger sannolikt i den senare delen av aktuell treårsperiod.

Den prognostiserade befolkningsökningen, sammantaget med den beslutade minskningen av antal barn per förskoleavdelning, visar ett behov av ytterligare förskoleplatser inom planperioden. I många fall kan detta lösas på ett kostnadseffektivt sätt genom att vi använder lediga skollokaler till förskoleverksamhet.

En nödvändig satsning på ökad samordning, effektivitet och kvalitet inom skolmåltiden i stadsdelens skolor och förskolor, kommer under perioden 2006-2008 att resultera i betydande nyinvesteringskostnader.

Bilagor: 1. SLK-blanketter
2. Stadsdelsförnyelsen